

सर्ववर्णानां त्रैवर्णिकानाम् ॥ ४ ॥ विश्वेश्वरायेतेषामीश्वरः ॥ ५ ॥ कर्मकांडस्य पूजाविधानस्य नास्संतोऽयं यतः पारंवाऽनुष्ठानतोऽयस्य तस्य ॥ ६ ॥
वैदिक एव मंत्रो वैदिकान्येवांगानि च यस्मिन् पुरुषसुक्तादौ स वैदिकः एव तां त्रिकोऽपि मिश्रोऽष्टाक्षरादिः मखः पूजा ॥ ७ ॥ यदा त्रैवर्णिको यजेत तदा
विशेषमाह यदा गर्भाष्टमैकादशद्वादशाब्दादिकालेऽस्वनिगमेन स्वाधिकारप्रवृत्तेन वेदेनोक्तं द्विजत्वमुपनयनम् ॥ ८ ॥ अर्चायां प्रतिमादौ ॥ ९ ॥
स्नाने विशेषमाह उभयैर्वैदिकैस्तां त्रिकैश्च मंत्रैः ॥ १० ॥ किंच संध्योपासनादीनि कर्माणि चोदितानि साकल्येन विहितानि यस्य यानि तैः सह

एतद्वै सर्ववर्णानामाश्रमाणां च संमतम् ॥ श्रेयसामुत्तमं मन्ये स्त्रीशूद्राणां च मानद ॥ ४ ॥ एतत्कमलप
त्राक्षकर्मबंधविमोचनम् ॥ भक्ताय चानुरक्ताय ब्रूहि विश्वेश्वरेश्वर ॥ ५ ॥ श्रीभगवानुवाच न त्वं तोऽ
नंतपारस्य कर्मकांडस्य चोद्धव ॥ संक्षिप्तं वर्णयिष्यामि यथा वदनु पूर्वशः ॥ ६ ॥ वैदिकस्तां त्रिको मिश्र इति मे
त्रिविधो मखः ॥ त्रयाणामीप्सितेनैव विधिना मांसमर्चयेत् ॥ ७ ॥ यदाऽस्वनिगमेनोक्तं द्विजत्वं प्राप्य पुरुषः ॥
यथा यजेत मांसं भक्त्या श्रद्धया तन्निबोध मे ॥ ८ ॥ अर्चायां स्थंडिलेऽग्नौ वा सूर्ये वाऽप्सु हृदि द्विजे ॥ द्रव्येण भक्ति
युक्तोऽर्चैस्त्वगुरुं माममायया ॥ ९ ॥ पूर्वस्नानं प्रकुर्वीत धौतदंतोऽंगशुद्ध्यै ॥ उभयैरपि च स्नानं मंत्रैर्मृद्ग्रहणा
दिभिः ॥ १० ॥ संध्योपास्यादिकर्माणि वेदेनाचोदितानि मे ॥ पूजां तैः कल्पयेत्सम्यक् संकल्पः कर्मपावनी
म् ॥ ११ ॥ शैलादारुमयी लौहीलेप्यालेख्या च सैकती ॥ मनोमयी मणिमयी प्रतिमाऽष्टविधा स्मृता ॥
॥ १२ ॥ चलाचलेति द्विविधा प्रतिष्ठा जीवमंदिरम् ॥ उद्वासावाहनेन स्तः स्थिरायामुद्धवार्चने ॥ १३ ॥ अ
स्थिरायां विकल्पः स्यात् स्थंडिले तु भवेद्द्वयम् ॥ स्नपनं त्वविलेप्यायामन्यत्र परिमार्जनम् ॥ १४ ॥

मे पूजां कुर्यात् न तु तानि परित्यजेदित्यर्थः सम्यक् परमेश्वरविषय एव संकल्पो यस्य तथा भूतः सन् कर्मपावनीं कर्मनिर्हारिणीम् ॥ ११ ॥ अर्चाभेदा
नाह सार्धेन शैलाशिलामयी लौहीसुवर्णादिमयी लेख्या मृच्चंदनादिमयी लृदि पूजायां मनोमयी ॥ १२ ॥ प्रकर्षेण तिष्ठत्यस्यामिति प्रतिष्ठा प्रति
मैव जीवस्य भगवतो मंदिरम् यद्वा प्रतिष्ठया कलान्यासेन भगवन्मंदिरं भवतीति प्रतिमाभेदेन विशेषमाह सार्धेन उद्वासो विसर्जनम् ॥ १३ ॥ अस्थिरा
यामर्चने विकल्पः शालयामेन कुर्यात् सैकत्यां कुर्यादन्यत्र कुर्याद्वा न वेति अविलेप्यायां मृन्मयलेख्यव्यतिरिक्तायामन्यत्र विलेप्यायां लेख्यायां च
परिमार्जनमेव ॥ १४ ॥